

**JINSI YA KULISHA NA KUTUNZA KUKU WA
NYAMA (BROILERS).**

Hapa nchini kwetu Tanzania kwa miaka ya hivi Karibuni watu wamejikita katika biashara ya Mifugo hasa ufugaji wa kuku wa kigeni na Leo hebu tuangalie lishe ya kuku wa nyama (Broilers).

Kuku wa nyama wana mahitaji yafuatayo ya viinilishe katika chakula ili wakue vizuri

a) Viinilisha vya wanga 60-65%

b) Protini 30-35%

c) Madini 2-8%

Pamoja na maji safi yenye mchanganyiko wa dawa ya vitamin.

Chakula cha vifaranga.

Chakula hiki hutengenezwa katika namna ya kumsaidia kifaranga aweze kumeza vizuri na hivyo hutakiwa kuwa katika punje punje ndogo ndogo. Hata kama utanunua pumba, ni vema kuzipitisha kwenye mashine ili ziwe laini zaidi.

Aina ya vyakula Kiasi (kgs).

Unga wa dona wa nafaka kama mahindi au mtama 40

Pumba za mtama au mahindi au uwele 27

Mashudu ya alizeti au ufuta, au pamba au karanga n.k. 20

Unga wa mifupa au chokaa ya kuku (DCP) 2.25

Dagaa au mabaki ya samaki (sangara fish meal) 10

Chumvi ya jikoni 0.5

Virutubisho (Broiler premix) 0.25

JUMLA = 100kgs.

Chakula cha kukuzia – growers mash.

Aina ya vyakula Kiasi (kgs).

Mahindi yaliyobarazwa au mtama au uwele
25

Pumba za mtama au mahindi au uwele 44

Mashudu ya alizeti au ufuta, au pamba au
karanga n.k. 17

Unga wa mifupa au chokaa ya kuku (DCP)
3.25

Dagaa au mabaki ya samaki (fish meal) 10

Chumvi ya jikoni 0.25

Virutubisho (Broiler premix) 0.5.

JUMLA = 100Kgs.

Chakula cha kumalizia kukuzia (Growers finishers).

Aina ya vyakula Kiasi (kgs).

Mahindi yaliyobarazwa au mtama au uwele

31

Pumba za mtama au mahindi au uwele 38

Mashudu ya alizeti au ufuta, au pamba au karanga n.k. 18

Unga wa mifupa au chokaa ya kuku (DCP) 2.25

Dagaa au mabaki ya samaki (fish meal) 13

Chumvi ya jikoni 0.5

Virutubisho (Broiler premix) 0.25.

JUMLA = 100Kgs.

UTAMBUZI WA MAGONJWA

YA KUKU KUPITIA RANGI YA KINYESI.

1. MUHARO MWEUPE (pullorum bacillary diarrhoea)

ugonjwa huu huathiri zaidi vifaranga kabla ya wiki nne

huharisha mharo mweupe,

TIBA kuu ni usafi pekee kwenye banda na kuepusha maji yasimwagike ovyo.

2. KIPINDUPINDU CHA KUKU(fowl cholera)

kinyesi cha kuku ni njano

tumia dawa za salfa, eg Esb3 au amprollium

3. COCCIDIOSIS

Mwanzo kinyesi cha kijivu na baadae

huharisha damu iliyochanganyika

Tumia dawa ya VITACOX au ANTICOX

4. MDONDO(Newcastle)

Kuku hunya kinyesi cha kijani lakini sio kila

kijani ni newcastle. Dalili zingine ni pamoja

na mabawa ya kuku kutanuka anakuwa

kama amevaa koti. Ugonjwa huu hauna TIBA, zingatia ratiba ya chanjo tuu.

5. TYPHOID

Kinyesi cheupe

kinagandia sehemu za nyuma au hulowana sehemu za haja

dawa ni Esb3.

6. GUMBORO

Huathiri zaidi vifaranga

kinyesi huwa ni majimaji mepesi. Hauna Dawa.

tumia vitamini na antibiotic.

Kalenda ya chanjo kama ifuatavyo.

1week– Marek's vaccine

2week– Newcastle vaccine

3week– Gumbolo vaccine

4week– Gumbolo vaccine tena

PUMZISHA CHANJO THEN ENDELEA IKIFIKA
WIKI YA NANE

8week-Fowl pox vaccine

9week-Newcastle vaccine

PUMZIKA TENA MPAKA WIKI YA KUMI NA
NAME

18week– Fowl typhoid vaccine

BAADA YA KUMALIZA CHANJO HIZI endelea
kumpa chanjo ya Newcastle vaccine kila
baada ya miezi mitatu au minne na
kuzingatia hasa usafi wa banda na mazingira
yanayozunguka.

.....MWISHO.....
.....

KWA MAHITAJI YA YA HUDUMA ZIFUATAZO

- ✓ Vifaranga siku,wiki na mwezi aina zote
- ✓ Mayai ya kuku ya kutotoleasha aina ya SASSO na KROILER
- ✓ Usimamizi wa mradi wa ufugaji kuku
- ✓ Ushauri Zaidi juu ya ufugaji
- ✓ Uandishi wa mchanganuo biashara ya ufugaji ✓ Utafutaji wa masoko ya ufugaji.

- ✓ Vifaranga vya bata vya siku moja
- ✓ Mayai ya bata kwa ajili ya kutotolesha

**WASILIANA NAMI KWA
MAWASILIANO**

NAMBA ZA SIMU: 06564469991 Tigo
0620765518 Halotel
BARUA PEPE : Godwinmbwambo111